

Geografska obilježja atrakcijske osnove Švicarske

Berić, Katarina

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:936589>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-30**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

KATARINA BERIĆ

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE ŠVICARSKE

Završni rad

Pula, 2016.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

KATARINA BERIĆ

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE ŠVICARSKE

Završni rad

JMBAG: 0303039152

Studijski smjer: Kultura i turizam

Predmet: Turistička geografija svijeta

Mentor: dr.sc. Nikola Vojnović

Pula, rujan 2016.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika _____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom _____

_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

UVOD	
1. ŠVICARSKA KAO DIO ALPSKE REGIJE	7
2. PRIRODNO-GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ŠVICARSKE KAO DIO ATRAKCIJSKE OSNOVE.....	8
2.1. Reljef	9
2.2. Klima i vegetacija.....	12
2.3. Vode	13
2.4. Zaštićena prirodna baština	14
3. KULTURNO-POVIJESNE ATRAKCIJE PO GRADOVIMA	17
3.1. Bern	17
3.2. Ženeva	17
3.3. Zürich	19
3.4. Lausanne.....	20
3.5. Luzern.....	21
4. TURISTIČKI SMJEŠTAJNI KAPACITETI, DOLASCI I NOĆENJA	23
4.1. Vrste kapaciteta	23
4.2. Turistički dolasci i noćenja.....	25
5. OBLICI TURIZMA U ŠVICARSKOJ	28
ZAKLJUČAK	29
POPIS LITERATURE	30
POPIS PRILOGA.....	3
SAŽETAK.....	36
SUMMARY	37

UVOD

Švicarska Konfederacija smještena je u srednjoj Europi u Alpama i njihovom sjevernom predgorju te nema izlaz na more. Graniči s pet država, na zapadu s Francuskom, na sjeveru s Njemačkom, na istoku s Austrijom i Lihtenštajnom te na jugu s Italijom. Glavni grad je Bern. Ukupna površina Švicarske iznosi oko 41.293 kilometara kvadratnih sa oko osam miliona stanovnika. U Švicarskoj se govore četiri službena jezika, u sjevernoj, istočnoj i srednjoj Švicarskoj se govori njemački, u zapadnoj švicarskoj se govori francuski, na jugu se govori talijanski, a u jugoistočnom kantonu Graubünden se govori retoromanski. Zemlja bilježi jak razvoj industrije i poljoprivrede, ali također jedna od razvijenijih djelatnosti je zimski turizam. On se temelji na valorizaciji atraktivnih prirodnih faktora dok društveni faktori imaju sekundarnu ulogu.

Rad se sastoji od pet poglavlja. Prvo poglavlje nazvano Švicarska kao dio Alpske regije predstavlja Švicarsku i obrađuje njezine osnovne podatke. U drugom poglavlju analiziraju se prirodno-geografska obilježja gdje se poseban naglasak stavlja na Juru, Švicarsku visoravan i Alpe. U istom poglavlju obrađuje se reljef Švicarske, klima i vegetacija, analizira se stanje voda Švicarske te se prikazuje zaštićena prirodna baština iste. Treće poglavlje obrađuje turističku ponudu Švicarske, a u smjeru kulturno-povijesnih atrakcija. U navedenom poglavlju odabrani su atraktivni gradovi Švicarske koji imaju bogatu turističku ponudu i samim time doprinose razvoju turizma Švicarske. Pretposljednje poglavlje analizira turističke dolaske i noćenja turista u Švicarsku prema najnovijim podacima 2015. godine, a u svrhu prikazivanja stanja posjećenosti i popularnosti samih atrakcija turističke ponude Švicarske. Posljednje poglavlje pak govori o oblicima turizma koji su zastupljeni u Švicarskoj.

Cilj ovog rada je analizirati i prikazati geografska obilježja Švicarske uz atrakcijske osnove koje su i temelj razvoja turizma same Švicarske.

1. ŠVICARSKA KAO DIO ALPSKE REGIJE

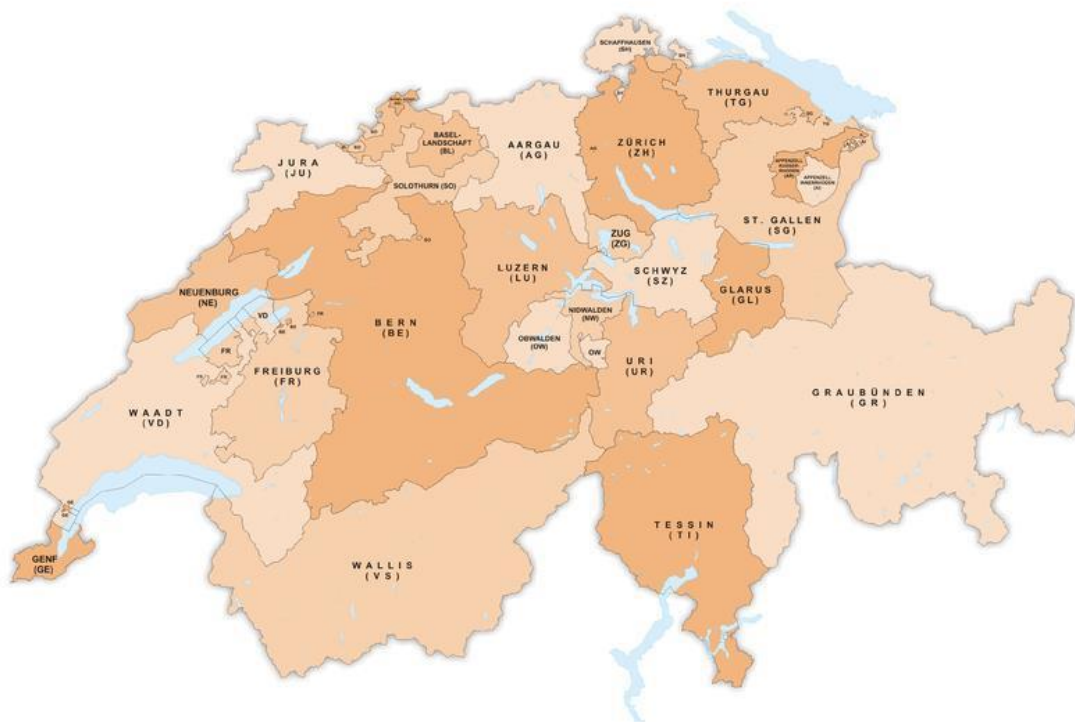
Srednjoeuropska država koja graniči s Lihenštajnom i Austrijom na istoku, Francuskom na zapadu, Italijom na jugu i Njemačkom na sjeveru. Sastoji se od tri različita geografska dijela: Jure na sjeverozapadu, Švicarske visoravni u srednjem dijelu i Alpa na jugu i jugoistoku. Švicarska je pretežno alpska zemlja čija je prosječna nadmorska visina 500-800 metara a najveći vrhovi prelaze 4000 metara (Monta Rosa s 4653 metara i Matterhorn s 4478 metara). Površina cijele Švicarske iznosi 41 285 km² dok je broj stanovnika prema zadnjem popisu 7 523 024 (182 st./km²), od toga je 68% gradsko stanovništvo.¹ Umjesto na provincije, Švicarska je podijeljena na ukupno 26 kantona. Slika 1 prikazuje kantone u Švicarskoj koji čine podjelu te zemlje. Glavnina stanovništva je locirana na prostoru Švicarske visoravni, gdje se nalaze najvažniji gradovi s glavnim industrijskim granama dok su alpska područja najslabije naseljena. Status službenih jezika definiran je Ustavom prema kojem status nacionalnih jezika na razini države imaju njemački, francuski, talijanski dok retroromanski ima službeni status jezika samo u kantonu Graubunden.²

Relativno je mala država, ali o Švicarskoj se uvijek govori u superlativima. Planinski krajolici ljeti idealni su za šetanje, biciklizam i igranje golfa, a zimi se uspavana planinska sela pretvaraju u mondena zimovališta popularna među svjetskim jet-setom. Država koja nikad nije sudjelovala u ratu, koja se najviše diči svojim sirevima, čokoladama, satovima i pedantnim stanovnicima, zaista ima bogatu turističku ponudu.

¹ Proleksis enciklopedija: <http://proleksis.lzmk.hr/48191/> (15.8.2016.)

² Turistička agencija Smart Travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (15.08.2016.)

Slika 1: Kantoni u Švicarskoj

Izvor: <http://www.nzz.ch/schweiz/warum-ranglisten-zur-kriminalitaet-wenig-aussagen>
1.18508577(15.8.2016.)

Nadalje, nadovezuje se poglavlje koje će nam nešto malo više reći o prirodno-geografskim obilježjima Švicarske kao dijelu atrakcijske osnove.

2. PRIRODNO – GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ŠVICARSKE KAO DIO ATRAKCIJSKE OSNOVE

Prostor Švicarske obuhvaća tri prirodno-geografske cjeline: Juru na sjeverozapadu (700–800 m), Švicarsku visoravan (Mittelland) u središnjem dijelu (500–1000 m) te Alpe na jugoistoku i istoku.³

Jura je vapnenačko šumovito pobrđe s krškim reljefnim oblicima (špilje) i širokim dolinama, koje se pružaju od jugozapada prema sjeveroistoku, a zauzima 10% teritorija.⁴ Švicarska visoravan (Mittelland) pruža se središnjim dijelom, a građena je od pješčenjaka, gline i ledenjačkih nanosa te zauzima 30% teritorija. Ta je visoravan dio Alpskoga predgorja, pruža se od Ženevskog jezera na jugozapadu do Bodenskog jezera na sjeveroistoku. Švicarsku visoravan dijele brežuljci i niska brda okružena brojnim jezerim.⁵ Alpe u Švicarskoj zauzimaju najveći dio i to čak 60%. Pretežno su građene od kristaličnih stijena i vapnenca.

Kada je riječ o vegetaciji Švicarske, za nju je karakterističan visinski raspored vegetacijskih zona. U najnižim područjima, prirodnu vegetaciju, koja je danas dosta prorijeđena zbog potreba za dobivanjem poljoprivrednih zemljišta, čine listopadne šume (hrast, bukva, lipa), koje s porastom nadmorske visine prelaze u miješane šume (bukva, jela bor) i crnogorične šume (smreka, ariš, bor).⁶ Iznad 2000 metara nadmorske visine, crnogorične šume prelaze u pojas pašnjaka te na kraju u planinske goleti koje su najčešće prekrivene vječnim snijegom i ledom.

2.1. Reljef

Reljef Švicarske dijeli se na tri glavne prirodno-geografske cjeline, a to su:

- Jura,
- Švicarska visoravan te
- Alpe⁷

³Proleksis enciklopedija: [http://proleksis.lzmk.hr/48191/\(15.8.2016.\)](http://proleksis.lzmk.hr/48191/(15.8.2016.))

⁴Ibid

⁵Ibid

⁶Ibid

⁷Čokanj, E., Robotić, V. (2009): *Turistička geografija svijeta*, Meridijani, Zagreb, str. 19.

Švicarska Jura je najmanja regija (10% površine Švicarske), smještena na krajnjem sjeverozapadu zemlje, uz granicu s Francuskom. Građena je od karbonatnih stijena (vapnenac) zbog čega su u reljefu zastupljeni krški reljefni oblici. U Juri dominiraju blagi reljefni oblici (visina ne prelazi 1600 m), a poznata je po geomorfološkim atrakcijama, pejzažima, planinarenju (posebno u sutjesci Taubenlochu) te je razvijen i zimski sportsko-rekreacijski turizam.⁸ Gradovi La Locle i La Chaux-de-Fonds upisani su na popis Svjetske kulturne baštine UNESCO-a, a poznati su kao kolijevka švicarske industrije satova. Turistički su važni i gradovi sa srednjovjekovnim jezgrama Delemont, Porrentruy i St. Ursanne.

Švicarska visoravan se pruža središnjim dijelom zemlje i zauzima oko 30% teritorija. Pruža se na prosječnoj nadmorskoj visini od 500 do 1000 m. Glavna su atrakcija te regije ledenjačka jezera, na obali kojih su smješteni povijesni gradovi s brojnim kulturno-povijesnim spomenicima. Najposjećenija jezera su: Ženevsko (turistička središta Ženeva, Lausanne, Montreaux – poznati glazbeni festival, Morges i Nyon), jezero Neuchatel (na obali kojeg je smješten grad Neuchatel), Thunsko (glavno gradsko središte je Thun), jezero Vierwaldstätter (grad Luzern) i Züriško (na kojem je smješten Zürich, a druga je važna destinacija Rapperswill- Jona). Švicarskoj pripada i dio Bodenskoga jezera, koje ona dijeli s Njemačkom i Austrijom. U blizini Bodenskoga jezera je grad Schaffhausen, u okolici kojeg su vinogradska područja na padinama gorja Randena i u dolini Rajne, s uređenim vinskim cestama. Kulturno-povijesni spomenici privlače turiste u glavni grad Bern na zapadu, kao i u obližnje gradove Freiburg, Gruyeres, Solothurn (najpoznatiji švicarski barokni grad) i Burgdorf (najbolje očuvani dvorac) te u Appenzell na istoku regije. Baden je najposjećenije švicarsko termalno središte, dok su u sjevernom dijelu regije smještena muzejska središta Basel (s 40 muzeja), Winterthur (svjetski poznat po muzejskoj kolekciji Oskara Reinharta) i Aarau.⁹ Od manjih jezera turističku važnost imaju Zuger (na obali kojeg je povijesni grad Zug), Walen (glavne destinacije Amden i Weesen), Bieler (ime mu je dao grad Biel, poznat po povijesnoj jezgri, industriji satova i vinogradarskom muzeju), Murten (vinske ceste), Brienzer (na kojem je smješten Brienz) i Ägeri (s istoimenim skijaškim mjestom na obali). Velika je prirodna atrakcija planina Rigi, smještena između jezera Vierwaldstätter i jezera Zuger.

⁸ Curić, Z., Glamuzina N., Opačić V. T. (2013): *Geografija turizma – Regionalni pregled*, Naklada Ljevak, Zagreb, str. 218.

⁹ Curić, Z., Glamuzina N., Opačić V. T. op. cit., str. 218.

Alpe su najvažnija turistička regija koja zauzima oko 60% ukupne površine Švicarske, a smještene su na jugoistoku zemlje. Kroz tu se regiju pruža pet planinskih sustava: Bernske, Glarnske, Peninske, Lepontske i Retijske Alpe. To je geomorfološki vrlo atraktivan prostor sa 21 planinskim vrhom višim od 4000 m. Za turizam su najvažnije Peninske i Bernske Alpe. U Peninskim su Alpama smješteni najviši planinski vrhunci koji privlače brojne planinarske ekspedicije: Monte Rosa (4638 m), Matterhorn (4447 m – najteže osvojitiv vrh, preda nije i najviši) te Weisshorn (4506 m – s najposjećenijim ledenjakom). Turisti uglavnom borave u elitnim zimovalištima, od kojih je najpoznatije Zermatt. Zimovališnih središta ima i na području velikoga prijevoja Sv. Bernarda. Bernske su Alpe niže od Peninskih. Najviši su vrhovi Finsteraarhorn (4275 m), Aletschorn (4195 m) i Jungfrau (4167 m). Dobro su posjećene zbog središnjeg položaja i dobre željezničke veze preko prijevoja Jungfraujoeh (3407 m). Turiste privlači i ledenjak Aletsch, dug 23 kilometra, ukupne površine 169 km² koji je pod zaštitom UNESCO-a kao Svjetska prirodna baština. Od zimovališta najposjećeniji su Interlaken, Lauterbrunnen, Grindelwald i drugi. Na tom području razvijen je i termalni turizam u toplicama Leukerbad. U Retijskim je Alpama glavna destinacija elitno zimovalište St. Moritz i jedini švicarski nacionalni park Engadin (koji se naziva i švicarski nacionalni park), proglašen je 1914., pa je jedan od najstarijih nacionalnih parkova u Europi. Ostale su destinacije zimovališta Pontresina, Bever i Bergün. U Glarnskim su Alpama najvažnija zimovališta: Davos, Arosa i Kloster-Serneus. U dolini Rajne, koja je granica između Glarnskih i Lepontskih Alpa, smještena su zimovališta Obersaxen i Ilanz. Na krajnjem je istočnom rubu Glarnskih Alpa, također u dolini Rajne smješteno termalno središte Bad Ragaz. U Lepontskim su Alpama smještena jezera Magiore (elitna destinacija Ascona) i Lugansko jezero (elitna destinacija Lugano), koje Švicarska dijeli s Italijom.¹⁰ Zbog smještaja na osunčanim prisojnim padinama i otvorenosti prema Sredozemlju, uz je jezera raširena mediteranska vegetacija a na njima je razvijen kupališni turizam (stoga se taj prostor naziva i „Švicarska rivijera“ – glavna je destinacija Brissago). Skijališta su koncentrirana u dolini Bedretto, na sjeverozapadu regije, a najveću važnost ima Airolo. Od gradova važni su još i Bellinzona sa starom gradskom jezgrom pod zaštitom UNESCO-a i Locarno.

¹⁰Curić, Z., Glamuzina N., Opačić V. T. op. cit., str. 217.

2.2. Klima i vegetacija

Klima Švicarske ovisi o prirodno-geografskim cjelinama, jer svaka prirodno-geografska cjelina ima različite karakteristike klime. Prema Köppenovoj klasifikaciji klime, većina švicarskog područja ima klimu klimatskog razreda E odnosno snježnu klimu.¹¹ Za taj razred je karakteristično da uopće nema ljeta u tim područjima, razlikuju se hladno i manje hladno razdoblje. Snježna klima je karakteristična za polarne prostore i planinske vrhove. Nadalje, kada bi ovaj razred dijelili u klimatske tipove onda bi govorili o klimatskom tipu ET odnosno o klimi tundre. U ovom klimatskom tipu srednja temperatura najtoplijeg mjeseca iznosi između 0° C i 10° C.¹² Zime su hladne, ljetamaglovita a godišnja količina padalina je velika - do 2000 mm. Iz samog naziva ovog klimatskog tipa može se zaključiti da je jedina vegetacija tundra. Ovaj tip klime karakterističan je za područje Švicarskih Alpa.

Jura i Švicarska visoravan prema Köppenovoj klasifikaciji klime imaju klimu klimatskog razreda C odnosno umjereno toplu kišnu klimu.¹³ Nadalje, kada bi ovaj razred dijelili u klimatske tipove onda bi govorili o klimatskom tipu Cf odnosno umjereno toploj vlažnoj klimi, no osim toga, klimatskom tipu Cf dodaje se slovo b koje karakterizira topla ljeta, što znači da je klima pogodna za razvoj boravišnog turizma. Temperature se ljeti nikad ne izdižu iznad 30 °C, a zimi nikad ne spuštaju ispod -5 °C.¹⁴

U nastavku se prikazuje grafikon koji prikazuje prosječnu godišnju temperaturu u Švicarskoj visoravni.

¹¹Natek K., Natek M. (2000): *Države svijeta 2000*, Mozaik knjiga, Zagreb, str. 145.

¹²Natek K., Natek M. op. cit., str. 145.

¹³Ibid, str. 145.

¹⁴About Switzerland: www.about.ch (18.08.2016.)

Grafikon 1: Prosječna temperatura Švicarske visoravni

Izvor: www.about.ch (19.8.2016.)

Kao što je vidljivo na grafikonu 1 koji prikazuje prosječnu godišnju temperaturu Švicarske visoravni, najniža temperatura bila je u siječnju i iznosila je $-1,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, dok je najviša temperatura bila u srpnju i iznosila je $17\text{ }^{\circ}\text{C}$. Za Švicarsku visoravan kao i za Alpe karakterističan je suh i topao vjetar fen koji uzrokuje nagle promjene temperature. Nastaje nakon što se na prisojnoj strani planina zrak uzdignuo i izgubio vlažnost oborinama, pa se na suprotnoj strani spušta suh i topliji nego što je bio na početku dizanja.¹⁵ Fen uzrokuje nagli porast temperature i topljenje snijega. U Švicarskoj visoravni godišnje prosječno padne oko 1000-1200 mm padalina.

2.3. Vode

Švicarske rijeke pripadaju sljevu Sjevernog i Sredozemnog mora (Jadransko i Crno more). Sa 68% teritorija vode otječu u Rajnu (koja odvodnjava 4/5 švicarskog teritorija) i Sjeverno more, s 28% teritorija u Rhône, Ticino i Adige te u Sredozemno more a s 4% teritorija u Inn te Dunavom u Crno more. U Gotthardskom masivu izviru neke od najvećih europskih rijeka: Rajna (Vorderrhein), duga 1320 km (u Švicarskoj 375 km), te Rhône (812 km; u Švicarskoj 290 km). Ostale veće i važnije rijeke: Ticino (pritok rijeke Po), Inn (525 km;

¹⁵Hrvatska enciklopedija: www.enciklopedija.hr (18.8.2016.)

pritok Dunava) i Aare (295 km). Brojna, većinom ledenjačka jezera, nalaze se na području Švicarske visoravni: Ženevsko (581 km²), Bodensko (541 km²), Neuchâtelско (218 km²), Vierwaldstättsko ili Luzernsko (114 km²), Züriško (90 km²) te brojna manja jezera (Brienzersee, Thunersee i dr.). Na alpskim su rijekama podignute brojne akumulacije za dobivanje električne energije, npr. Lac des Dix (400 mil. m³) u Vališkim Alpama, s najvećom dolinskom ustavom u Europi (Grande Dixence, visoka 285 m), Lac de Mauvoisin (180 milijuna m³) i Lac de la Gruyere (180 mil. m³) na rijeku Saane i dr.¹⁶ Jezera Lago di Lugano i Lago Maggiore dijelom pripadaju Italiji, Ženevsko (Lac Léman) Francuskoj, a Bodensko Njemačkoj i Austriji.

2.4. Zaštićena prirodna baština

Proučavajući prirodnu osnovu, izdvaja se nekoliko oblika zaštićene prirodne baštine – izdvojiti ću samotri a to su nacionalni park Engadin, područje Jungfrau-Aletsch-Bietschhorn i Monte San Giorgio.

Švicarska, zemlja planina, jezera i divne očuvane prirode, ima samo jedan nacionalni park - Engadin (Švicarski nacionalni park). Nacionalni park Engadin je jedini švicarski nacionalni park koji je 1914. godine proglašen nacionalnim parkom i to ga čini jednim od najstarijih nacionalnih parkova u Europi.¹⁷ Nalazi se u Retijskim Alpama u jugoistočnoj Švicarskoj. To je prostor za koji se može reći da je netaknuta priroda, da se uopće nije mijenjao i da je potpuno prepušten sam sebi već gotovo sto godina što se može i vidjeti prikazom slike 2 koja potkrepljuje dosad navedene činjenice o samom parku. Upravo zbog toga ima veliki utjecaj u valorizaciji turizma. Nacionalni park Engadin obuhvaća prostor od 170 km². Kada je u Engadinu izbio požar 1951. godine, nije mogao bilo tko intervenirati, upravo zbog njegove iznimne zaštićenosti.¹⁸ Danas ovdje živi više od 5000 vrsta životinjauključujući losove, divokoze i kozoroge na kopnu, a zlatne orlove i bradate lešinare u zraku. Osim toga, nacionalni park je također bogat i raznolikošću flore s više od 650 cvjetnih biljnih vrsta.

¹⁶Proleksis enciklopedija: <http://proleksis.lzmk.hr/48191/> (20.8.2016.)

¹⁷Schweizerischer National Park: <http://www.engadin.stmoritz.ch/sommer/de/aktivitaeten/bergerlebnis/wandern/> (22.08.2016.)

¹⁸Ibid

Slika 2: Nacionalni park Engadin

Izvor: <http://www.myswitzerland.com/en/engadin-st-moritz.html> (22.08.2016.)

Jungfrau-Aletsch-Bietschhorn zaštićeno je planinsko područje u jugozapadnoj Švicarskoj, između kantona Bern i Valais. Čini ga najistočnija strana Bernskih Alpa, uključujući sjeverni zid planina Jungfrau i Eiger te najveće ledenjačko područje u Europi i zapadnoj Aziji - ledenjaci Aletsch, Fiescher, Aar i Grindelwald. U njemu se nalaze različiti ekosustavi te različite faze koje su nastale povlačenjem ledenjaka zbog klimatskih promjena. Područje Jungfrau-Aletsch-Bietschhorn ima svjetsku važnost ne samo zbog svoje jedinstvene ljepote, nego i zbog bogatstva informacija o formiranju planina, ledenjaka i aktualnih klimatskih promjena.¹⁹ Zbog toga je ovo područje 2001. godine upisano na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Europi.

Monte San Giorgio (hrvatski: Planina sv. Jurja) je šumovita planina na jugu švicarskog kantona Ticina, južna Švicarska. Planina ima 1097 metara nadmorske visine i s dviju strana je okružena jezerom Luganom te je gotovo sva na tlu Švicarske, osim vrha Poncione d'Arzo ili Pravello (1015 m) koji se nalazi na granici s Italijom i Medvjede planine (Monte Orsa, 998 metara) koja je u Italiji. Godine 2003., Monte San Giorgio je upisan na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Europi kao "najdragocjeniji izvor paleoloških fosila koji svjedoče o morskom životu iz vremena Trijasa ali i životu na kopnu također te omogućavaju istraživanje

¹⁹Jungfrau-Aletsch (Mapio net): <http://mapio.net/o/5565442/> (22.08.2016.)

biljnog i životinjskog života kroz više milijuna godina".²⁰ Talijanska strana planine je dodana zaštićenom području 2010. godine.

²⁰Monte San Giorgio (Wikiwand): http://www.wikiwand.com/hr/Monte_San_Giorgio (22.08.2016.)

3. KULTURNO – POVIJESNE ATRAKCIJE PO GRADOVIMA

Švicarska kao regija ima mnoštvo kulturno-povijesnih atrakcija po kojima je prepoznatljiva. Iako, kako je ranije spomenuto, podjeljena na 20 kantona i 6 polukantona, u nastavku se analiziraju i prikazuju samo određeni, namjernim odabirom izabrani gradovi koji se smatraju najatraktivnijim gradovima analizirajući stanje turističke ponude kulturno-povijesnih atrakcija Švicarske.

3.1. Bern

Bern je glavni grad Švicarske, smješten na švicarskom platou u blizini Bernskih Alpi. Smjestio se na brežuljku iznad rijeke Aare a od 19. stoljeća prostire se na više brežuljaka prosječne visine od 542 metra.²¹ Bern je poznat kao grad fontana kojih ima preko 100 a svaka je posebno zanimljiva i upečatljiva a njih 11 proglašeno je renesansnim remek djelom. Stari grad Berna je srednjovjekovno gradsko središte nastalo na uskom brežuljku omeđenom na tri strane sa rijekom Aare, što nam slika 3 i prikazuje. Možemo vidjeti raspored grada koji je ostao gotovo nepromijenjen. Cijeli stari grad je od 1983. godine pod zaštitom UNESCO-a. Stari grad dom je najviše švicarske katedrale Munster, čiji je zvonik visok 100 metara. U blizini katedrale, smjestio se srednjovjekovni toranj sa satom s lutkama koje zvone, Zytglogge iz 13. stoljeća, koji je jedan od najprepoznatljivijih simbola grada. Zgrada Bundehaus smjestila se na lijepo uređenom trgu Bundesplatz dok posebnu pažnju privlači prekrasnom kupolom glavne zgrade. Nadalje, poznati stanovnik grada bio je Albert Einstein te je njegov stan pretvoren u Einsteinhaus.²²

²¹Smart travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (24.08.2016.)

²²Ibid

Slika 3: Stari grad

Izvor: <http://www.novosti.rs/vesti/turizam.90.html:460993-Bern---Grad-medveda-i-100-fontana> (24.08.2016.)

Bern je upravno, kulturno i obrazovno središte Švicarske, a zahvaljujući lijepoj staroj gradskoj jezgri i važno turističko središte.

3.2. Ženeva

Drugi grad po veličini u Švicarskoj smješten na mjestu gdje se Ženevsko jezero ulijeva u rijeku Ronu je Ženeva. Grad ima visoki međunarodni ugled u svjetskoj politici te je sjedište brojnih međunarodnih organizacija uključujući i europsko sjedište Ujedinjenih naroda, koje se smjestilo u prekrasnoj palači izgrađenoj početkom 20. stoljeća. Stari grad Ženeve može se pohvaliti predivnom baštinom koja se nalazi pod zaštitom UNESCO-a. Katedrala Saint Pierre izgrađena je sredinom 13. stoljeća i originalno je napravljena u romanskom stilu – njezini lukovi su kasnije nadograđeni u gotičkom stilu, a u 18. stoljeću nadograđena je fasada s grčko-rimskim stubovima i kupola inspirirana rimskim Panteonom. Najstariji trg u Ženevi, Place Bourg de Four, smješten je u srcu starog grada. Na ovom se trgu nalazi i palača Palais de Justice, koja je nekad bila samostan i javno sklonište dok je tek od sredine 19. stoljeća dom ženevskog suda. Ženeva je i glavni grad proizvodnje satova i ekskluzivnih zlatarnica i švicarskih noževa, ali i raj za ljubitelje čokolade. Najpoznatiji gradski dio svakako je obala Ženevskog jezera s čuvenim vodoskokom koji eruptira 137 metara uvis. Uz obalu se mogu vidjeti stare aristokratske rezidencije, a na jezeru veliki broj raznovrsnih ptica. Dvije

zanimljive atrakcije, smještene su u “Engleskom vrtu“, čuveni cvjetni sat, prikazan na slici 4, koji je odraz nepobjedivog vodstva Ženeve u proizvodnji satova i Nacionalni spomenik koji slavi ujedinjene sa ostatkom Švicarske.²³ Od svih švicarskih gradova, Ženeva je nekako najkompletnija - moderna i tradicionalna, užurbana i opuštana.²⁴

Slika 4: “Engleski vrt“

Izvor: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (24.08.2016.)

Dolazimo do zaključka kako je možemo vidjeti na mnogo različitih načina posebice kakvom je sebi sami predočimo.

3.3. Zürich

Najveći grad u Švicarskoj, jedan od najskupljih i najbogatijih europskih gradova koji je 2006. godine proglašen gradom s najkvalitetnijim životnim uvjetima je Zürich. Grad se smjestio na sjeveru Švicarske čiji je kozmopolitski i multikulturalni centar. Najveći broj znamenitosti koje privlače posjetitelje smjestio se u samom gradskom centru i uz šetalište dugo 3 km, pored rijeka Limat i Sihl uz Zürichsko jezero. U starom gradu smjestila se najstarija crkva u Švicarskoj, evangelističko-reformistička crkva Kirche St. Peter, koja se prvi put spominje već u 9. stoljeću, a građena je u kasnom romaničkom stilu. Zasiurno najpoznatija građevina u gradu je Grossmunster, crkva s dvije kule. Na prvom mjestu svakako

²³Smart travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (24.08.2016.)

²⁴ Putovnica: <http://www.putovnica.net/odredista/svicarska/zeneva> (24.08.2016.)

se nalazi umjetnička galerija Kunsthaus, slika 5, u kojoj se može vidjeti jedna od najvećih kolekcija moderne umjetnosti na svijetu osnovana 1787. godine.²⁵

Slika 5: Galerija Kunsthaus

Izvor: http://www.puturist.com/ideje-za-putovanja/znamenitosti/kunsthaus_zurich_umjetnicka_galerija/1092.aspx (24.08.2016.)

Od ostalih muzeja izdvajaju se muzej mode, arhitekture i dizajna, muzej s kolekcijom umjetnina iz Azije, Afrike i drevne Amerike, muzej povijesti grada te Nacionalni muzej Švicarske.

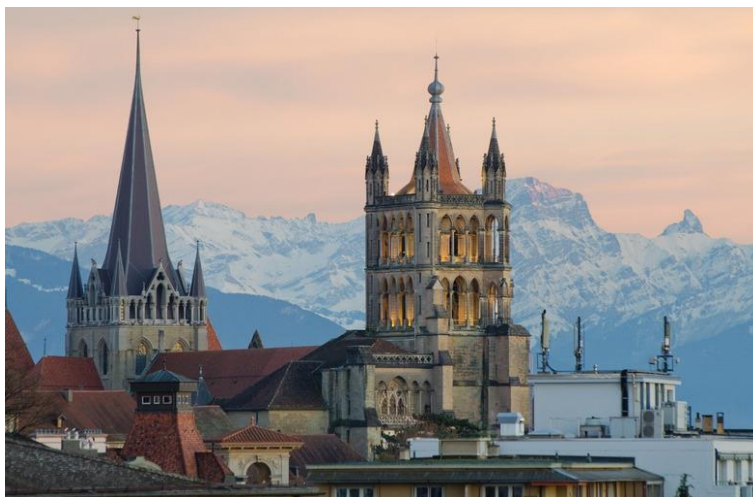
3.4. Lausanne

Na Ženevskom jezeru se smjestio glavni grad švicarskog kantona Vaud, Lausanne. Moderan, a u isto vrijeme prepun starih povijesnih zdanja, ovaj grad je privredni, sveučilišni i kulturni centar, a u svijetu je poznat i kao sjedište Međunarodnog Olimpijskog odbora, koje se smjestilo parku Parc de Mon Repos, omiljenom odmaralištu građana. U posljednjih 150 godina, cijelo područje od Lausannea do grada Montreux postalo je omiljeno među piscima, umjetnicima i glazbenicima, a prema urbanoj legendi slavni Frankenstein napisan je upravo ovdje. Turistima je najzanimljiviji stari grad Cite, poznat po uskim ulicama i starim građevinama gdje se posebno ističe katedrala Cathedrale de Lausanne, prikazana na slici 6. Najljepša gotička građevina u Švicarskoj, čija je gradnja započela krajem 12. stoljeća, a

²⁵Smart travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (24.08.2016.)

zapravo nikad nije dovršena. Grad je poznat i po velikom broju muzeja, od kojih svakako treba istaknuti muzej Musee Olimpique, gdje se na 4. kata i na preko 12 000 m² mogu pogledati slike, monografije i statue i sve o povijesti Olimpijskih igara.²⁶

Slika 6: Cathedrale de Lausanne

Izvor: <http://www.weather-forecast.com/locations/Lausanne/photos/18790> (24.08.2016.)

Povijest muzeja je jako duga no namjera da se muzej osnuje pod postavkom samo jedne sobe, s godinama se širila i povećavala.

3.5. Luzern

Luzern je poznat kao grad koji trguje ali ujedno i jedan od poznatijih turističkih destinacija. Obiluje svim vrstama prirodnih ljepota, a time neizostavna ljepota kada posjećujete Švicarsku. S pozadinom vječnog snijega tijekom cijele godine, a to znači da tijekom četiri godišnja doba snijeg uvijek ukrašava vrh planina Alpa. Iako se proteže od borove šume koja okružuje grad, u kombinaciji je s vrlo jasnim jezerima svjetlucavih plavih nebeskih boja. Jedna od glavnih atrakcija u Luzernu je drveni most vidljiv na slici 5 koji se proteže na rijeci Reuss. Most na sredini grada, poznat kao The Chapel, izgrađen je 1333. godine i vjeruje se da je najstariji drveni most na svijetu.²⁷ Više od sedam stoljeća, most je nekoliko puta (posljednji put 1993.) zahvaćen u plamenu. Svaki put kada bi do požara došlo, lokalna samouprava je intervenirala obnavljanjem kako bi se most očuvao. Most se može

²⁶Smart travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (24.08.2016.)

²⁷Luzern (Wish): <http://www.wish.hr/2012/10/luzern/> (24.08.2016.)

uvijek činiti netaknut i nekako manje zastrašujući jer je dosta toga preživio. Iako su sve grede potopljene u vodi već stotinu godina, most se održava i još dan danas stoji i prikazuje svoju čarobnu povijest. Tijek povijesti napravio je to da nove zgrade u Luzernu počinju izgledati stare bez obzira na svoje godine. Putnici zapravo mogu uživati u čarima klasične ljepote i spokoja života ruralnih zajednicu u europskom gradu. S druge strane, Luzern također pokušava prikazati ljepotu grada bez napuštanja starog prikaza.²⁸S obzirom da je smješten duboko u središnjoj Švicarskoj i kontinentalnoj Europi, Luzern svaki put privuče stotine tisuća putnika koji dolaze iz svih krajeva svijeta.

Slika 7: Najstariji Drveni most

Izvor: <http://www.wish.hr/2012/10/luzern/> (24.08.2016.)

S kulturno-povijesnih atrakcija gradova Švicarske prijeći ćemo na poglavlje u kojem nam navedene brojke ukazuju na ukupnu posjećenost te popunjenost smještajnih kapaciteta.

²⁸Luzern (Wish): <http://www.wish.hr/2012/10/luzern/> (24.08.2016.)

4. TURISTIČKI SMJEŠTAJNI KAPACITETI, DOLASCI I NOĆENJA

Osim prirodnih i kulturnih atrakcija Švicarske koje su analizirane u prethodnim poglavljima, veoma je važna i ponuda smještajnih kapaciteta koje sama država nudi svojim posjetiteljima. Osim analize smještajnih kapaciteta, provest će se i analiza dolazaka i noćenja turista u Švicarsku radi jasnije predodžbe o posjećenosti regije i same turističke ponude.

4.1. Vrste kapaciteta

U Švicarskoj prevladavaju noćenja u hotelima, hostelima i kampovima dok privatni smještaj nije još uvijek dovoljno razvijen. Nacionalno udruženje hotelijera propisuje kriterije za kategorizaciju hotela. Hotelijeri na temelju tih kriterija sami, vrednujući stanje u vlastitom objektu, podnose zahtjev za željenu kategoriju. Te zahtjeve razmatraju i odobravaju regionalne komisije nacionalnog udruženja hotelijera. Udruženje svake pete godine provodi reviziju propisanih kriterija sukladno tehničko-tehnološkim i drugim inovacijama u području izgradnje, uređenja, opremanja i poslovanja objekata za smještaj. Objekti koji su stekli uvjete za prelazak u višu kategoriju mogu obnoviti zahtjev za ponovnu kategorizaciju. Različito se kategoriziraju garni-hoteli i hoteli koji pružaju usluge polupansiona i punog pansiona. Garni-hoteli kategoriziraju se u četiri kategorije (od jedne do četiri zvjezdice) a hoteli (full service) u pet kategorija (od jedne do pet zvjezdica).²⁹ Sve veći broj turista traži onu aktivnost koja je primjerena njihovim željama, potrebama i interesima.

U nastavku se prikazuje broj soba i broj kreveta koje država nudi u sklopu ponude smještajnih objekata. Nakon prikaza broja soba i broja kreveta, analiziraju se dolasci i noćenja turista po mjesecima u 2015. godini.

²⁹Kiš, T. (2015): *Sustavi kategorizacije smještajnih objekata u Hrvatskoj i odabranim zemljama EU*, Ekonomski fakultet, Zagreb

Tablica 1: Broj soba i kreveta po mjesecima u Švicarskoj u 2015. godini

<i>Mjesec</i>	<i>Broj soba</i>	<i>Broj kreveta</i>	<i>Iskorištenost soba (bruto)</i>	<i>Iskorištenost kreveta (bruto)</i>
<i>Siječanj</i>	141.562	274.659	40,8%	32,5%
<i>Veljača</i>	141.403	274.306	48,2%	40,6%
<i>Ožujak</i>	141.469	274.376	45,7%	35,1%
<i>Travanj</i>	141.244	273.924	36,8%	28,5%
<i>Svibanj</i>	141.123	273.655	39,6%	30,8%
<i>Lipanj</i>	141.347	274.064	50,1%	39,1%
<i>Srpanj</i>	141.164	273.686	56,5%	48,0%
<i>Kolovoz</i>	141.074	273.501	57,1%	48,6%
<i>Rujan</i>	140.756	272.943	52,6%	41,0%
<i>Listopad</i>	140.557	272.651	41,2%	31,8%
<i>Studeni</i>	140.093	271.805	32,3%	22,9%
<i>Prosinac</i>	140.419	272.551	36,2%	29,2%
<i>Prosječan broj kapaciteta</i>	141.018	273.057	44,8%	35,7%

Izvor: Swiss Statistics

(2015):[http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152\(02.09.2016.\)](http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152(02.09.2016.))

Najveći broj iskorištenosti soba u Švicarskoj u 2015. godini bio je u mjesecu kolovozu, kada je iskorištenost soba bila 57,1%. Neprimjetno manja iskorištenost broja soba bila je u mjesecu srpnju, kada je iskorištenost bila 56,5%. Podsezona u Švicarskoj u 2015. godini nije previše odstupala od same sezone, pa je tako vidljivo da je u mjesecu lipnju iskorištenost soba bila 50,1% a u rujnu 52,6%. Najmanja iskorištenost soba bila je u mjesecu studenom kada je popunjenost bila samo 32,3%. Ako se analizira prosječna iskorištenost broja soba u 2015. godini, vidljivo je kako je popunjenost 44,8% od ukupnog broja soba. Isto tako, ako se analizira broj kreveta u 2015. godini, vidljivo je kako je iskorištenost kreveta 35,7% od ukupnog broja kreveta.

4.2. Turistički dolasci i noćenja

Analiza stanja podrazumijeva prikupljanje informacija o sadašnjem stanju destinacije na tržištu u namjeri da te informacije posluže kao oslonac za donošenje odluka o tome što će destinacija poduzeti u budućnosti.³⁰ Svaka destinacija želi biti ispred svoje konkurencije i zauzeti vodeće mjesto jer se samo pravi i originalan proizvod može zadržati na tržištu. Sam pojam razvoja nije istovjetan pojmu rasta, jer rast podrazumijeva kvantitativne promijene koje nastaju kod proizvodnje roba i usluga tijekom određenog vremenskog razdoblja. Rast za razliku od razvoja zanemaruje komponentu okoliša za blagostanje ljudi, dok razvoj kao kvalitativna kategorija utječe na sva područja života. U nastavku se prikazuje tablica u kojoj su navedeni dolasci turista u Švicarsku u 2015. godini po mjesecima.

³⁰Markentinška okolina, analiza stanja i analiza konkurenata:
[https://pozegacv.wordpress.com/projekti/poslovno/marketinska-okolina-analiza-stanja-i-analiza-konkurenata/\(03.09.2016.\)](https://pozegacv.wordpress.com/projekti/poslovno/marketinska-okolina-analiza-stanja-i-analiza-konkurenata/(03.09.2016.))

Tablica 2: Dolasci turista u Švicarsku u 2015. godini po mjesecima

<i>Mjesec</i>	<i>Broj dolazaka</i>	<i>Udio %</i>
<i>Siječanj</i>	1.145.048	6,57%
<i>Veljača</i>	1.234.214	7,08%
<i>Ožujak</i>	1.314.357	7,54%
<i>Travanj</i>	1.157.488	6,64%
<i>Svibanj</i>	1.424.371	8,17%
<i>Lipanj</i>	1.685.080	9,67%
<i>Srpanj</i>	2.060.458	11,82%
<i>Kolovoz</i>	2.083.388	11,95%
<i>Rujan</i>	1.740.292	9,98%
<i>Listopad</i>	1.420.562	8,15%
<i>Studeni</i>	1.014.350	5,85%
<i>Prosinac</i>	1.149.813	6,60%
UKUPNO	17.429.421	100%

Izvor: Swiss Statistics (2015):

[http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152\(03.09.2016.\)](http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152(03.09.2016.))

Iz tablice je vidljivo kako je najveći broj dolazaka turista zabilježen u mjesecu kolovozu i to 2.083,388 turista. Najmanji broj bilježi mjesec studeni i to 1.014,350 turista. Ukupan broj dolazaka turista u 2015. godini u Švicarskoj bio je 17.429,421.

Također, analizira se i broj noćenja u 2015. godini u Švicarskoj a prikazano je na sljedećoj tablici.

Tablica 3: Noćenja turista u Švicarskoj po mjesecima u 2015. godini

<i>Mjesec</i>	<i>Broj noćenja</i>	<i>Udio %</i>
<i>Siječanj</i>	2.765.550	7,76%
<i>Veljača</i>	3.115.410	8,74%
<i>Ožujak</i>	2.987.195	8,38%
<i>Travanj</i>	2.344.338	6,58%
<i>Svibanj</i>	2.616.805	7,34%
<i>Lipanj</i>	3.216.833	9,03%
<i>Srpanj</i>	4.075.726	11,44%
<i>Kolovoz</i>	4.123.659	11,57%
<i>Rujan</i>	3.360.603	9,43%
<i>Listopad</i>	2.686.864	7,54%
<i>Studeni</i>	1.866.861	5,24%
<i>Prosinac</i>	2.468.632	6,93%
UKUPNO	35.628.476	100%

Izvor: Swiss Statistics (2015):

[http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152\(03.09.2016.\)](http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152(03.09.2016.))

Najveći broj noćenja u 2015. godini u Švicarskoj ostvaren je u mjesecu kolovozu kada je zabilježeno 4.123,659 ostvarenih noćenja. Najmanje je zabilježeno noćenja u mjesecu studenom kada je ostvareno samo 1.866,861 noćenja. Nadalje, ukupan broj noćenja koji je ostvaren u 2015. godini u Švicarskoj bio je 35.628,476.

5. OBLICI TURIZMA U ŠVICARSKOJ

Turizam je vrlo razvijen i važan je izvor prihoda. Velik je broj čimbenika koji je uzdignuo turizam Švicarske, no netaknuta priroda, iznimno sačuvana nacionalna baština i gastronomski i planinski turizam ono su po čemu se Švicarska ističe. Posjetiteljima se nude moderna skijališta opremljena po najvišim svjetskim standardima te vrlo pedantno vođena tako da mogu zadovoljiti kriterije najzibirljivijih gostiju. Švicarska skijališta posjetiteljima nude veoma bogatu dodatnu ponudu. Staze se uređene na visokoj razini s kvalitetnom infrastrukturom. Najposjećenija skijališta zimi su u Alpama (Davos, Sankt Moritz, Wengen, Gstaad, Zermatt i dr.). Na listi zimskih centara Švicarske broj jedan zauzima St. Moritz. Posjetiteljima nudi lijepo uređene staze i Olimpijsku ski stazu.³¹ St. Moritz središte je regije Engadin, no najveće od svih skijališta u Engadin regiji je Corviglia, prikazana na slici 8, smještena neposredno iznad St. Moritza. Sama slika dovoljan je dokaz kako Corviglia nudi mnoštvo prostora za daljnji razvoj skijališta.

Osim skijanja, ljeti su vrlo popularni planinarenje i alpinizam, uređene su brojne planinarske staze i planinarske kuće. U turističkoj ponudi značajno mjesto imaju lječilišta i toplice, npr. Baden, Bad Pfäfers, Leukerbad i Rheinfelden. Alpski hospiciji (St. Bernard, Furka i dr.) preteča su alpskih hotela.³² Najpopularnija su ljetovališta na obalama jezera Lugano, Ascona, Locarno i Montreux, na jugu Švicarske.

Neizostavan je i gastronomski turizam jer je ponuda hrane također veoma kvalitetna te se najčešće nudi domaća alpska hrana i švicarski specijaliteti. Švicarska je ujedno poznata i kao zemlja čokolade. Najpoznatija švicarska tvornica čokolade je Lindt, a švicarska čokolada jedan je od najpoznatijih nacionalnih brendova. Jedna od brendova je "Toblerone", čokolada koja simbolizira švicarske Alpe.

Nadalje, Švicarska je poznata po kongresnom turizmu zatim zdravstvenom turizmu te također i po sportsko-rekreacijskom turizmu.

³¹Smart travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (04.09.2016.)

³²Proleksis enciklopedija: [http://proleksis.lzmk.hr/48191/\(04.09.2016.\)](http://proleksis.lzmk.hr/48191/(04.09.2016.))

Slika 8: Skijalište Corviglia

Izvor: http://skipoint.com.br/portfolio_category/club-med/ (04.09.2016.)

No, jedna od najvećih poteškoća s kojom je suočen švicarski turizam vrlo je kratka turistička sezona, ljeti srpanj–kolovoz, a zimi siječanj–ožujak; osim u većim gradovima (poslovni turizam), ostali turistički kapaciteti slabo su iskorišteni. Izuzev navedenog, moglo bi se reći da je Švicarska prepoznata u odnosu na druge države s obzirom na posebna skijališta koja nude staze uređene na visokoj razini gdje je uočljiva kvalitetna infrastruktura.

ZAKLJUČAK

Istražujući prirodnu atrakcijsku osnovu Švicarske uočava se kako ona dobro utječe na razvoj turizma. Povoljan geografski položaj, raznoliki reljef, klima, jezera te vegetacija glavni su čimbenici razvoja turizma u Švicarskoj. Turiste također privlače zaštićena prirodna područja a stanovnici Švicarske veoma drže do toga. O tome svjedoči jedini nacionalni park ali i ostali regionalni parkovi i zaštićena prirodna područja od lokalnog interesa. Dakako, važno je i spomenuti Jungfrau-Aletsch-Bietschhorn koji ima svjetsku važnost zbog informiranja o formiranju planina, ledenjaka i aktualnih klimatskih promjena. Tu je i Monte San Giorgio koji također ima svjetsku važnost jer svjedoči o morskim fosilima iz trijasa. Sva tri nabrojana područja su pod zaštitom UNESCO-a. Osim zaštićene prirodne baštine, Švicarska obiluje i mnoštvom kulturno povijesnih atrakcija dobro raspoređenih po gradovima. Istražujući turističke smještajne kapacitete dolaske i noćenja možemo reći kako Švicarska stalno ima prilike biti zemljom posjeta. Ovo je država koja se može pohvaliti dobrim zimskim turizmom. Turisti najviše dolaze zbog određenih dijelova prirodne osnove. Najviše su razvijeni zimski i zdravstveni turizam. Upravo razvitku ovih tipova turizma pridonosi sama prirodna osnova regije. Nadalje, tu su također i brojna zimovališta i skijališta koja su se počela razvijati upravo zbog turizma. Učestalo ih posjećuju turisti iz Švicarske ali sve je više i onih iz ostalih zemalja.

Analizirajući sveukupno stanje turizma u Švicarskoj, vidljivo je kako je ono dobro razvijeno zahvaljujući, prije svega, povoljnom geografskom položaju a zatim i prirodnoj atrakcijskoj osnovi.

POPIS LITERATURE

KNJIGE:

1. Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T. (2013): *Geografija turizma*, Ljevak, Zagreb
2. Čokanj, E., Robotić, V. (2009): *Turistička geografija svijeta*, Meridijani, Zagreb
3. Kiš, T. (2015): *Sustavi kategorizacije smještajnih objekata u Hrvatskoj i odabranim zemljama EU*, Ekonomski fakultet, Zagreb
4. Natek K., Natek M. (2000): *Države svijeta 2000*, Mozaik knjiga, Zagreb

INTERNET:

1. Prolesksis enciklopedija: <http://prolesksis.lzmk.hr/48191/> (15.8.2016.)
2. Turistička agencija Smart Travel: <http://smart-travel.hr/europa/svicarska/> (15.08.2016.)
3. Švicarski kantoni: https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0vicarski_kantoni (15.08.2016.)
4. About Switzerland: www.about.ch (18.08.2016.)
5. Hrvatska enciklopedija: www.enciklopedija.hr (18.8.2016.)
6. Schweizerischer National Park:
<http://www.engadin.stmoritz.ch/sommer/de/aktivitaeten/bergerlebnis/wandern/> (22.08.2016.)
7. Engdin, St. Moritz: <http://www.myswitzerland.com/en/engadin-st-moritz.html>
(22.08.2016.)
8. Jungfrau-Aletsch (Mapio net): <http://mapio.net/o/5565442/> (22.08.2016.)
9. Monte San Giorgio (Wikiwand): http://www.wikiwand.com/hr/Monte_San_Giorgio
(22.08.2016.)
10. Grad medvjeda i 100 fontana: <http://www.novosti.rs/vesti/turizam.90.html:460993-Bern--Grad-medveda-i-100-fontana> (24.08.2016.)
11. Puturist: <http://www.puturist.com/ideje-za-putovanja/znamenitosti/kunsthause-zurich-umjetnicka-galerija/1092.aspx> (24.08.2016.)
12. Weather forecast: <http://www.weather-forecast.com/locations/Lausanne/photos/18790>
(24.08.2016.)
13. Luzern (Wish): <http://www.wish.hr/2012/10/luzern/> (24.08.2016.)

14. Swiss Statistics (2015):

http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/news/01/nip_detail.html?gnpID=2016-152

(02.09.2016.)

15. Markentiška okolina, analiza stanja i analiza konkurenata:

<https://pozegacv.wordpress.com/projekti/poslovno/marketinska-okolina-analiza-stanja-i-analiza-konkurenata/> (03.09.2016.)

16. Ski point: http://skipoint.com.br/portfolio_category/club-med/ (04.09.2016.)

POPIS PRILOGA

POPIS SLIKA

Slika 1. Kantoni u Švicarskoj	8
Slika 2. Nacionalni park Engadin.....	15
Slika 3. Stari grad	18
Slika 4. Engleski vrt	19
Slika 5. Galerija Kuntshaus	20
Slika 6. Cathedrale de Lausanne	21
Slika 7. Najstariji drveni most.....	22
Slika 8. Skijalište Corviglia.....	29

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj soba i kreveta po mjesecima u Švicarskoj u 2015. godini	23
Tablica 2. Dolasci turista u Švicarsku u 2015. godini po mjesecima.....	26
Tablica 3. Noćenja turista u Švicarskoj po mjesecima u 2015. godini	27

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prosječna temperatura Švicarske visoravni 13

SAŽETAK

U radu se analizira i istražuje regija Švicarske s obzirom na njezine prirodne i kulturne atrakcije. Švicarska je zemlja bogata sadržajima turističke ponude. Bogata prošlost Švicarske svakako doprinosi turističkoj ponudi. Poznata je i po gastronomiji. Švicarska je jedna skladna zemlja koja graniči s pet država što joj omogućuje veću prepoznatljivost i lakšu dostupnost. Posebna zanimljivost je prostor Švicarske koji obuhvaća tri prirodno-geografske cjeline: Juru, švicarsku visoravan (Mittelland) u središnjem dijelu te Alpe. Jura je vapnenačko šumovito pobrđe s krškim reljefnim oblicima (špilje) i širokim dolinama. Nadalje, klima Švicarske ovisi o prirodno-geografskim cjelinama jer svaka prirodno-geografska cjelina ima različite karakteristike klime. Švicarska kao regija ima mnoštvo kulturno-povijesnih atrakcija po kojima je prepoznatljiva iako je Švicarska, kako je ranije napomenuto, podijeljena na 20 kantona i 6 polukantona. Dio kantona, tj. gradova u kantonima obrađen je u samom radu gdje se prikazuju znamenitosti pojedinih gradova koji su svojom turističkom ponudom zaslužni za samu prepoznatljivost Švicarske. U sklopu same turističke ponude provodi se analiza turističkih dolazaka i noćenja kao i ponude broja smještajnih kapaciteta. Neizostavni su i oblici turizma, posebice zimski turizam, kojem uvelike pridonosi sama prirodna osnova regije te koji se sve više i više razvija.

SUMMARY

The paper analyzes and explores the region of Switzerland due to its natural and cultural attractions. Switzerland is a country of rich content of tourism. The rich history of the Swiss certainly contribute to the tourist offer. Switzerland is a harmonious country bordering with five countries which enables greater visibility and easier access. Especially interesting is the area of Switzerland, which includes three natural and geographic regions: Jura, the Swiss plateau (Mittelland) in the central part and the Alps. Jura limestone wooded hills with karst relief forms (caves) and wide valleys. Furthermore, the Swiss air depends on the natural and geographic regions because every natural and geographic regions have different climatic characteristics. Switzerland as a region has many cultural and historical attractions that made recognizable although Switzerland, as noted earlier, is divided into 20 cantons and half-cantons 6. Part of cantons, cities in the cantons is processed in the paper where they appear sights individual cities that are its tourist offer credit for the very recognition of Switzerland. Within a single tourist offer an analysis of tourist arrivals and overnight stays as well as the number of offers of accommodation. Are indispensable and forms of tourism, especially winter tourism, which contributes greatly to its own natural base in the region and that more and more developed.